

تشرين ثانى ۱۹۲۷

صاين : ۵

ييل : ۱

فلسفه و اجتماعيات

مجموعه

مؤسسة

آلهه سی

آیده برنشر اوپنور

محمد روت

مدیری

استقلال و قباطاش لیسه‌لری فلسفه
واجتماعیات و تجارت مکتبی اقتصاد معلمی

استقلال لیسه‌سی مدیری استانبول ارکان
و استقلال لیسه‌لری ادبیات معلمی

بو صایره

نمایشی قسم : دینی اجتماعیات .

فابونلر تحوال ایدری (پوانقاره‌دن) .

م . الهمی

قیمتلار عالمی (بوجله‌دن) .

زهعت روت

علمک فلسفی قیمتی .

حاجی شیخ

اجتماعی حادنه نهدر .

اسماعیل خسرو

صلحی ضبا

تسبیح و محیل قسمی : علم وفرضیه : (پوانقاره‌دن)

م . ا . م .

یکی اجتماعیات درسلی . (محمد عزت) .

صمر .

صوری و تطبیقی منطق : (حسن عالی) .

صبه

اقتصاد وملی سجیه هرمان لهوى (آلمانچه‌دن)

د . د .

فلسفی نشریات : آرتور همان (آلمانچه‌دن)

د . د . د . د .

دارالفنون ادبیات فاکولتیسی مجموعه‌سی (***)

روحیات مجموعه‌سی : (فرانسزجه‌دن)

س . س .

محابره .

شافعه بیمه

اداره هزار : استانبول - سهرزاده باشی - استقول برسی داضلشہ دائمہ مخصوصہ

استانبول - مطبوعہ آمدی

صوری و تطبیقی منطقه مؤلف مسنون عالی، استانبول و غلطه سرای لیسه لرنده معلم . - ۱۹۲۶ می مطبعه

منطق تدریساتی تأمین ایتمک او زر - یا کلیور سه - م -
دو قوزویا اون کتاب انتشار ایتدی. بونلردن
برنجیسی سعید پاشانک « میزان العقول » یدر.
داها صوکرا جودت پاشا « معیار السداد » ی
یازدی. بو کتاب مختصر اولقاله برابر دیگرندن
داها و جیز و منقاد در. هنوز ایسا غوجی دوره سبی
قطع ایتمش اولان بو کتابلره عبد النافع
پاشانک « منطق ترجمه سی » ایله، سری پاشانک
« منطق » نی علاوه ایده بیلیرز. آور و پائی
معناده منطق کتابلری یازیلنه باشلایی آنجاق
سکن اون سنه اولو بور. بو ایکنچی صنف
اشرلرک پاشده رشاد بوری بک، بوارا قسن
ترجمه ایتدیکی « منطق » ی کورو بورز .
صالح ذکی بک طرفندن ترجمه ایدیلن « آلکسی
برتران » اک فاسفه عالمیه و اخلاقیه اسمنده کی
کتابانک بر قسمی منطقه عائد در، نهایت اون
برنجی صنف پروغراملریه کوره تزر احمد
خان و مصطفی نامق، حسن عالی بک طرفندن
یازیلان کتابلری ذکر ایدرسه اک، بزده منطقه
دائر انتشار ایدن اثرلری اکمال ایتش اولورز .
شوقدار وارکه منطق کتابلرینک نسبی
زدکنیلکنه رغما هنوز احتیاج تطمیں ایدیلش
دکادر؛ لیسه لردہ فلسفه تدریساتنک اک مهم
غایه لرندن بریسی، درسیلری قسمی بیلکیلر
اولقدن چیقارارق کای بریلکی حالنده ترکیب
ایتمک اولدیفی ایچون بو خصوصده منطق
کتابلرینک مهم روی اولاً جقدر . بو نقطه
نظردن حسن عالی بک کتابنی اک فضله موافقیله
آتیلمش بر آدمیم تلقی ایده بیلیرز . کتابک
صریت و قیمتلری فارشیسته دویدیه هم منویت
حسنی اظهار ایدرکن شووجهی ده علاوه ایتمک
احتیاجی جس ایدیورز که: تنقید لرع، قسمیاً
پروغرامک محتوا و طرزینه، قسماده اک مکمل

چکن سنه انتشار ایدن بو کتاب، لیسه لرک
ایکنچی دوره سنده منطق تدریساتی تأمین
ایتمک مقصدیله یازیلشدیر . همکتمزدہ بو
درسک، دیگر فلسفه بھثلرینه نظرآ خصوصی
بر قیمتی وار : معین برشکلده صوری منطق،
مکتبین اول مدرسہ دده او قو تو مقدمه ایدی .
وبو، پور فیریوسک آرسسطو منطقه « مدخل » بنک
ترجمه سی اولان ایسا غوجی دن عبارت دی . صوک
زماده پروغرامه قونولیش، قالدیر بلش و بو
سفر تکرار قونولیش اولان منطق درسنده
آرتق باشنه بر غایه آرانمقده در. او، صوری
منطق دکل، بلکه عمومی براصولیات اولاً جقدر .
هر عامک تاریخچه سی، او علم اماره حاکم اولان
فرضیه لری متافزیقه برا قارق یا لکن عاملرک
مشترکاً فولاند فلری اصولردن، و بواصولرک
صورت تطبیقندن بحث ایده جکدر. اک محقق
صوری منطقی ده احتوا ایمه سی ایجاد باید رسه ده
بو قسم - هر حالده - آرسسطو منطقه یا پیامش
علاوه لرو طرحداره داخل اولق او زر بو کونک
یاشایان صوری منطق و دیالوقتیکی او بالیدر .
بو صوری منطقه قانٹک ترکی حکمی ای،
هه غه لک ترکی دیاله کتیک، غوبلو نک « قیمتلر
منطق » دیدیکی مسیله لر کیرمه لدر . عکسی
تقدیرده، آرسسطونک « اورغانون » ی ویا
ایسا غوجی نک عینی برصوری منطق او قوتارق
بونک تجربه به استناد ایمه بن قورو برمقاله دن
باشه ایشه یار امادیغئی کوسترمکدن ایسه ،
هیچ او قوتامق و اصولیاته اکنفا ایتمک
سر جادر . معما فیه شونی ده علاوه ایده ام که
بو ملاحظه لریمز مفردات پروغرامه عالد بر
تھنی دن باشه برشی دکادر .

* * * صوک او تو ز بیش سنه ظرفنده مکتبیلی عزده

اولاً جفني ظن ایتدیکمن شکله نظراً موجود وضعیته راجعدر .

پروگرامه عائد اولدیفني تخمین ایتدیکمن خاطریزه کلن - باشیجه قیدلر شونلدر : ۱ - هر عالمک تاریخچه سی واو علمه متعلق فرضیه لر مانیزیقه براقیلا بیلیردی . بونلردن مثلما ماده ، روح حفندکی فکرلر داهای زیاده « مبحث وجود » ی علاقه دار ایده .

۲ - هر عالمک اصولی آیری آیری کوستریله جک یرده ، بوتون علمردہ مشترک اولان اصول تدقیق ایدیلیر ، و حتی برآزداها فضله تعمیق اولونور ، صوکرا مثال اولارق مختلف عاملره تطبیقاتی کوستریله بیلیردی : مثلاما مشاهده ، تجربه ، استقراء ، الخ.. کی ، اصول ایله اصولک و تیره لری بربر ندن آیریلیر ، واصوله داهای فضله موقع ویریله بیلیردی .

۳ - صوری منطقک ترقیستنده قانت ، ههنهل ولاشه لیه نک مساعیسی اهال ایدیلشدیر . مثلاً غوبالونک مفصل منطق کتابی بو اساسه رعایت اندیله رک یازبلش برصوری منظقدر .

۴ - علی‌العموم مکتب کتابلرندہ « ریاضیات » بحثی « علوم ریاضیه » اسمی آلتنده چکر . بو ، ریاضیاتک یونانجه‌ده اساساً « علوم » معناسنہ کله سندن متولد براستعمال طرزیدر . فقط علمی ، نوعی شخصنه منحصر حاده صنفی ایله مشغول بیلکی شعبه‌سی دیه تعرف ایدنجه ریاضی حاده آرامق ضروریدر . مؤلف بو مجبوریتله - دیکر مکتب کتابلری کی - « ریاضیاتک موضوعی کمیتر » دیبور . و بو خصوصده حتی قوتی اشہاد ایدیبور . ولسفه او توپیته لرینه حرمتمن اولقله برابر ، شونی دسویلهلم که اسکی نورماتیف شکلرندہ اخلاق ، منطق نهقادار علم ایسه لر ، ریاضیات ده اوقادار علمدر . بر فیلسوف ، یکی برتصنیف علموده کیفیت علمی ، اضافت ویا تطور علمی دیه ذهنک بر مقوله‌سی اوزرینه مستند بر علم

اور تایه‌قوعی ایسته سه ، ظن ایدرم که او توپیته سی هرنه اولورسه اولسون ، بوئی قبول ایدمه بیزه . ۵ - کتابک مختلف یرلرندہ علم ، اشیا حفنده ضروری وکلی اولان بیلکی صورتنده تعريف ایدیله کی حاده ، کندیستنده « امکان » و « تحول » ک جاری اولدیفی تاریخ بر علم عدایدیله رک اوکا داشر آیریجه بر فصل تخصص ایدیلشدیر . حابوکه تاریخک اصولی یعنی و تیره و قاعده‌لرینی تدقیق ایتمزدن اول « تاریخی اصول » ک علمردہ کی موقعی آکلاهی داهای موفق اولوردی . بو صورتلہ کوستریله بیلیردی که تاریخی دیه بیله جکمن آیری بر حاده نوعی بوقدر ؟ فقط هر حاده زمره‌سنتی شکل تاریخبدی تدقیق ایتك قابلدر .

۶ - کتابک مدخلنده ، منطقه روایات آراسنده کی فرق اسمی آلتنده کی سطخرل بزه کاف درجه‌ده مقنع کوروغه‌دی . بو ایضاحه کوره منطق ، آیرکین انسان روایاتک ذهنی حیاته تعلق ایدن بر فصل اولاً بیلیردی . حابوکه اولاً ناصیل اخلاقی ، آرتق نورماتیف بر علم عد ایتمبور و ابتدائی ایله مشکمالک اخلاقلرینی مقایسه ایدیورسه سه ، عینی شکلده ابتدائینک ، چوجوغک و مراهقک ذهنیت و منطقلرینی ده تدقیق ایتك مجبوریتنده بیز . ثانیاً بو کی تدقیقلری مفردات پروگرامه ادخال ایتمه مک لازمکلیدیکنه قانع اولسنه قیله ، منطقک ذهنی روایاتدن آیری بر بحث اولماسنی ایجاد ایتدیبره جک اساسی بر مصدق کوسترمک لازمدر .

بو عمومی مطالعه لریزی ، دوغرودن دوغرویه مؤلفه عائد اولان بر قناعتی اشارت ایده رک اکال ایدهم . « عالمک منشائی » لوحه‌سی آلتنده کی سطخرل . بلکه بوتون کتاب ایچون محور اولماسی لازمکلن اساسلری احتوا ایده بیلیردی . چونکه علمدری یکدیکرینه بربط ایتك ، اصول و انصباطلرینی تدقیق ایتك آنجاق علمک صورت و سبب تشکلی حفنده کی قناعتمنه استناد ایده بیلبر . مؤلف بوراده منشائی اولارق

ظن ایدیورز. صوری منطق بحشنه (أولیه) جدولارینک صوک یاریسی هان ظامیله یا کاشدر. فقط بو خطالرک کتابه مأخذ اولان اثرلره عائد اولدیغنى علاوه ایتك مجبوریندە يز . یالکن تکرار ایدەم که بوتون بو مطالعه لر الدکمل ، مفکوروی برمنطق کتابه نظراً سرد ایدیلیش تمنی لردر. یوقسه بو کتابک موجودلر آراسندە شایان تقدیر بر ممتازیته مالک اولدیغنى سویله مک وظیفه من در .

ج. صه.

« طبیعتک شدا ئىدینه قارشی قورۇنق مجبورینى » كوستريپور . شو حالدە علمك منشائى تاماً فردی و انتفاعی اولارق كورونپور . حالیوکه اجتماعیات علمی - برفرضیه و نقطه نظر مسئله‌سی اولامق اوزره - علمك منشائى سحرودین اولدیغنى ، بونلرک معشرى بىفعالیت مخصوصى اولدیغنى كوسترمىشدر . اساساً عینى صنفده معلم ، اجتماعیات درسلىرى ایچىنده طلبىي بى بو صورتلە اوقوئق مجبوریندەدر . طلبىي بى بو اساسلى تناقضدىن قورتارمۇق ھىحالدە موافقىدر

HERRMANN LEVY: VOLSKARAKTER UND WIRTSCHAFT.
Ein wirtschaftsphilosophischer Essay . Berlin und Leipzig . B. G. Teubner 1926, Preis gebunden M. 5.60

[هەرمان لهوی : ملى سېجىه واقتصاد . بى اقتصاد فلسفەسى تېرىپەسى .]

بر صورتىدە طانمىش بولۇنان بو ساحە يە عائد مثاللىرى تحدىد ايتىكلە، آلمان ائرلەندە چوق دفعە راست كەلدىكەن اىكىنچى ئالىن معلوماتىلە قارىشىق عالمانى علامەلەك دن اثر براقاپور. اثىردا ذكر اولنان ھىشى دىكىر مؤلفلرک شەدادتە مراجعتى اولۇندىقى حالىردا يىلە بالذات مؤنۇك كىندى مشاهداتى در. تحرير نقطە نظرىدىن كتاب غایت واضح يازلىش، كۆچۈك فصللارە تقىيم ايدىلشىندر .

وسائط و حاشىه لرک كتابك نەباتتە درىجى قراچى تىسىل ايدىن بى سبب تشكىل ايتىكىدەدر. آلمان اقتصاد نظرىيە جىلىرى عمومىتىلە اقتصادى موضوعىدىن صرف نظر ایتك صورتىلە بى اقتصاد علمى ميدانە كىپرەمكە مىل ايد . بىورلەرى . بو صورتلە تحدىدى ائر اىچىن بى اولقىلە برابر پىك آز شائى اولان بى علم ميدانە كلىپەرىدى . بوكامقاپلە هەرمان لهوينك بو ائرى كىي بى چوق تدقىقلە يىك بى چىفر آچىشلاردر .

ائر « ملى سېجىه واقتصاد » كىي عمومى بى موضوعك خصوصى بى مثال اوزىزندە ئىطبىقنى احتوا ايتىكىدەدر . ائرك مشخص محتوياتى آنغلۇ - ساقصۇن « انكليز و آمریقان » و آلمان اجتماعى بىنە لىلە اجتماعى ايدە او لۇزىلرینك مقاييسىسىنىن وبو او چ ملتىدە اقتصادى ولا اقتصادىغا يەلرلە اجتماعى تىشكىل بى بىرلى او زىرىنە تائىرىنى تدقىق ايتىكىدىن عبارتىدر . فرانسە يە وروسييە يە يالكىز چوق سطحى بى صورتىدە تىاس ايتىشىدەر. دىكىر لاتىن مالكىلىرى مطالعه خارجىنە قالدىنى كىي اجتماعى واقتصادى وضعىتى حىتنىدە بوتون معلوماتىزى « ماقس وە بهر » ك دەھاسنە مدېيون بولۇندىغىم بى بىلەك آسياقاطعەسى دىخى ائرك موضوعى خارجىنە قالپور . تدقىق ساحەسىنىك بى صورتلە تحدىدى ائر اىچىن بى وجىجان نقطەسى تشكىل ايدىر. چونكە « انكليز اقتصادىياتى » و « براقتصاد بازارى اولقى اعتبارلە آمریقا حکومات مەتحىدەسى » ائرلەرنىڭ مۇئاپلى اولان « لهوی » كىندىسى اىچىن بوقدر اساسلى